

UNINETT-konferansen 2017

Erfaringer fra Sekretariatet for informasjonssikkerhet: landet rundt med ledelsessystem

Rolf Sture Normann, leder Sekretariat for informasjonssikkerhet i UH -sektoren

UNINETT

Startet i Giga Campus programmet

➤ Informasjonssikkerhet fra GigaCampus programmet

- Arbeidet startet etter ønske fra prioriteringsråd (2007)
- Utrulling av sikkerhetspolicy
  - Kartlegging av ståsted (revisjon)
  - Utarbeide utkast til sikkerhetspolicy (policyworkshop)
  - Vedlikehold (oppfølgingsmøter)
- ROS

Tilsyn av Riksrevisjonen 2010/11

- Manglende internkontroll på informasjonssikkerhet
- Manglende kartlegging av informasjonsverdier
- Manglende risiko- og sårbarhetsvurderinger
- Manglende kultur og holdningsskapende arbeide

KD ønsker løsninger

- Forprosjektrapport, tilstanden i informasjonssikkerhet i UH sektoren (UNINETT, 20 juni 2011)
- Forslag om en faglig enhet på i størrelsesorden 6 personer
- Sekretariatet ble etablert høsten 2012

Ressursbehov – oppsummering
Prosjektet har på bakgrunn av erfaringstall fra tidligere utført arbeid, estimering ut i fra aktiviteter og det vi anser som riktig frekvens på de ulike aktivitetene kommet frem til følgende behov for ressurser i sekretariatet:

Ressursbehov pr. år basert på fordeling av frekvens og antall institusjoner:	
Revisjoner pr. år:	
ROS Vurderinger:	0,6
KBP	0,6
Ledelsens gjennomgang:	2
Oppfølging av internkontrollsystem:	1,4
Ledelse/administrasjon	0,4
Antall ressurser, 1500 timer pr. år:	6,0

Prosjektet har også regnet inn ett årsverk til ledelse og administrasjon. Dette medfører at det totale antallet vi ser for oss i et slikt senter er **6 årsverk**.

Sekretariat for informasjonssikkerhet

➤ Teller i dag 3 årsverk

➤ Mandat:

- Legge til rette for ROS for enkeltinstitusjoner og dele erfaringer
- Bidra til å utarbeide kontinuitet og beredskapsplaner, dele erfaringer
- Bistå med revisjoner for å finne avvik
- Ledelsessystem (Internkontroll) for informasjonssikkerhet, felles standard og metodikk
- Ledelsens årlige gjennomgang
- Opplæring og holdningsskapende arbeide
- Rådgiving

Ledelsessystem (styringsystem) - tildelingsbrev

➤ 2013

- «Institusjonen skal følge gjeldende regelverk/retningslinjer for informasjonssikkerhet, herunder ha eller innføre et styringsystem for informasjonssikkerhet (SSIS) bygget på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder.»

4.6 Sikkerhet og beredskap

Institusjonen skal ha beredskapsplaner som skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og kriseøvelser. ROS-analysen skal følges opp med konkrete tiltak overfor hendelser som vurderes til å inneha middels og høy risiko, og dette må synliggjøres gjennom en egen oppfølgingsplan. ROS-analyser må revideres minst annet hvert år. Som et minimum skal det planlegges, gjennomføres og evalueres minst én kriseøvelse per år. Institusjonen skal følge gjeldende regelverk/retningslinjer for informasjonssikkerhet, herunder ha eller innføre et styringsystem for informasjonssikkerhet (SSIS) bygget på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder. Styringssystemets omfang og detaljeringsgrad skal tilpasses virksomhetens risikoutsatthet, størrelse og egenart. Institusjonen skal fortsette arbeidet med oppfølgingen av 22. juli-kommisjonens anbefalinger om å styrke risikoerkjennelse, sikkerhetskultur, holdninger og lederskap m.v. knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap, samt andre av kommisjonens anbefalinger som anses relevante.

Institusjonen skal rapportere konkret på hvert enkelt krav i det ovenstående i årsrapporten for budsjettåret 2013. Departementet vil kunne ta opp spørsmål om samfunnssikkerhet og beredskap i den vanlige styringsdialogen eller ved egne tilsyn.

For å sikre ivaretagelse av informasjonssikkerheten i uh-sektoren har Kunnskapsdepartementet gitt UNINETT i mandat å opprette et sekretariat for informasjonssikkerhet. Sekretariatet skal gjennom rådgivning og konkret bistand bidra til at institusjonene følger opp de statlige kravene når det gjelder informasjonssikkerhet. Departementet vil gjennom rapporteringen følge opp at denne interne tjenesten blir tatt i bruk. Dette vil også bli fulgt opp gjennom tilsynsaktiviteten på samfunnssikkerhets- og beredskapsrådet.

Ledelsessystem for UH - en viktig oppgave for sekretariatet

- Studie av tilstanden i sektoren
  - Hva var drivkreftene (KDs krav, påvirkning fra UNINETT, etterlevelse av rettslige pålegg)
  - Administrasjonen (administrative behandlinger)
  - Dokumentinnhold vs. praksis
  - Sikkerhetsorganisasjonen var ukjent for mange av de som var omfattet av den
  - Tekniske sikringstiltak var på plass
  - Sikkerhetsdokumentasjonen var en formalitet

Utfordringer (2013/14)

➤ Prioritering av ressurser

- Utilstrekkelig
- Kompetanse
- Tid

➤ Utforming av ledelsessystemet

- Manglende tilpasning
- For ambisiøse
- Terminologi

➤ Institusjonenes art og organisatoriske utfordringer

- Komplekse
- Åpenhet og akademisk frihet
- Forskerfrihet vs. Sentral styring av informasjonssikkerhet

Ledelsessystem for informasjonssikkerhet i UH

- Tilgjengelig fra 2014
- Studien som bakgrunn
  - Styrende, gjennomførende og kontrollerende
- Veiledning fra sekretariatet på enkeltinstitusjoner
- Fra 2016 et mer systematisk arbeid mot de statlig eide institusjonene

The screenshot shows the top navigation bar of the UNINETT Sikkerhet website. The main header includes the UNINETT logo and the word 'Sikkerhet'. Below the header, there are links for 'Gyldne regler', 'Veiledninger', 'Ressurser', and 'Nasjonale'. The breadcrumb trail indicates the current page is 'Ledelsessystem for informasjonssikkerhet'. The main content area features a large image of two hands holding interlocking gears. Below the image, the title 'Ledelsessystem for informasjonssikkerhet' is displayed, followed by social media icons for print, email, and Facebook. The text below explains that universities and colleges are required to implement an information security management system (ISMS) as per the law. It also mentions that the system is based on ISO/IEC 27001/02: 2013 and that a 2017 version is being developed.

UNINETT Sikkerhet

Gyldne regler [Veiledninger](#) [Ressurser](#) [Nasjonale](#)

Forside [Informasjonssikkerhet](#) > [Ledelsessystem for informasjonssikkerhet](#)

Ledelsessystem for informasjonssikkerhet

🖨️ ✉️ 📘

Universiteter og høyskoler er pålagt å innføre et ledelsessystem for informasjonssikkerhet (Note 1). Dette følger både av lovgivningen som gjelder i universitets- og høyskolesektoren og av nye krav som Kunnskapsdepartementet stiller til institusjonene i tildelingsbrevet.

Veilederen til ledelsessystemet er utarbeidet av Sekretariatet for informasjonssikkerhet i samarbeid med Senter for rettsinformatikk, Universitetet i Oslo. Forslaget baserer seg på anerkjente standarder for statsforvaltningen (ISO/IEC 27001/02: 2013) og ivaretar de kravene som lovverket stiller til slike ledelsessystemer. Det er kommet en 2017-versjon av ISO/IEC 27001. Denne inneholder mindre korrigeringer som ikke vil få noen praktisk betydning for arbeidet

Landet rundt

- 2016 Ledelsessystem og IRT
- 2017 Ledelsessystem og GDPR (pågående)

Status i UH sektoren

- Styrende del på plass hos de fleste
- Gjennomførende del er krevende
  - Hendeshåndteringsteam på plass
  - Risiko og sårbarhetsvurdering - tja
  - Håndtering av risiko - njeaeii
  - Ressurser? Kompetanse? Holdningsarbeide (sikresiden.no/sikkerhetsmåned)
- Kontrollerende del er ikke på plass før en har gjennomført ledelsens gjennomgang og startet forbedringsprosessen
- Noen få kan sies å ha et helhetlig ledelsessystem på plass

Konkrete utfordringer

- Tilstrekkelig med ressurser? (noen må faktisk måke snø)
- Kontinuitet i arbeidet med ledelsessystemet
- Integrere eksisterende sikkerhetsarbeid (drift, backup, etc) (SOA?)
- Administrasjonen vs. forskning/utvikling
- Risikovurdering gjort → Ah 😊 «kjør på!»
- Benytte seg i for liten grad av ledelsens «mandat» «... sørge for tilstrekkelige ressurser...»
- Fungerer sikkerhetsorganisasjonen? «Agendapunkt på ledermøter?»
  - Personer med ansvar for IS oppgaver må involveres i arbeidet med å utarbeide sikkerhetsorganisaseringen
  - Avgjørende at sikkerhetsorganisasjonen fungerer

Positivt

- Informasjonssikkerhet har mediefokus
- Påstand: Vi har mer lederforankring enn noen gang tidligere (vi må bare få dem til å virkelig mene det ;-))
- IRT, hendelsehåndteringsteam på plass i sektoren
- Sikresiden.no en fantastisk dugnadsinnsats!
- Direktører med på nesten alle «Landet rundt» møter
- GDPR vil trolig fremtvinge et kartleggingsarbeid (informasjonsaktiva)

Hvor finner man ting...

➤ <https://uninett.no/infosikkerhet>

➤ <https://www.sikresiden.no/>

UNINETT AS [NO] | <https://www.uninett.no/infosikkerhet>

UNINETT Sikkerhet

Gyldne regler | **Veiledninger** | Resurser | Nasjonal sikkerhetsmåned

Søk English

- Holdningskampanjer
- Sosiale medier
- Trusselbilder
- Klassifisering
- Arkivering
- Åpne data
- Bevaring og kassasjon
- Ledelsessystemer
- Risikovurderinger
- Databehandleravtaler
- OUCH! Nyhetsbrev
- Personvernforordningen (GDPR)

blant annet en rekke personopplysninger om studenter, ansatte og andre tilknyttede samarbeidspartnere. Kunnskapsdepartementet har gitt UNINETT i oppgave å lede og etablere et sekretariat for informasjonssikkerhet i UH-sektoren i Norge. [Lenke til mandat for sekretariatet.](#)

UNINETT CERT - operativ sikkerhet
UNINETT CERT er sikkerhetsteam for UH-sektoren. CERTs hovedoppgave er å håndtere og koordinere sikkerhetshendelser som berører UNINETT's kunder. Sikkerhetsteamet rådgir kundene i sikkerhetsspørsmål, gjennomfører trafikkovervåking og varsler om uønskede hendelser. Alle kunder skal ha en dedikert sikkerhetsansvarlig og ha rutiner for å følge opp meldinger om sikkerhetshendelser.

RAPPORTER EN SIKKERHETSHEDELSE

[UNINETT CERT](#)

SISTE NYTT

UNINETT'S TJENESTER IKKE BERØRT AV DATALEKKASJE

19.05.2017 - 19.45

På den sikre siden

UNINETT

NÅR NOE SKJER

FOREBYGGENDE

Voldssituasjoner

Førstehjelp

Trusler

Brann

Nettsvindel

Mistet eller stjålet

På reise

Si fra

Hendelser ved studiestart

På sikresiden.no gis det forebyggende opplæring og veiledende råd om hva du skal gjøre i en krisesituasjon. Du må imidlertid alltid selv vurdere hva som er best å gjøre i en konkret situasjon.

Sikresiden.no brukes av AHO, HGA, HMO, HVO, HVL, HSN, INN, KHD, NH, NH, NMBU, NMI, NORD universitet, Samisk

BRANN 110 | POLITI 112 | AMBULANSE 113

UNINETT: Beredkapsnummer 911 27087

Spørsmål?

UNINETT

